

V jindřichohradeckém okresním archivu se dochovaly do současnosti (fond Okresní úřad Jindřichův Hradec, *Summarium für den Neuhauser Bezirk*) výsledky prvního sčítání lidu v českých zemích, což je poměrně ojedinělé. Ke sčítání obyvatel došlo 31. října 1857. Další sčítání obyvatel následovalo až v roce 1869.

Politický okres Jindřichův Hradec vznikl v roce 1849 a zahrnoval dva soudní okresy – Jindřichův Hradec a menší Novou Bystřici. Výjimkou tvořila léta 1855-1868, kdy také v Nové Bystřici působil samostatný okresní úřad nezávislý na Jindřichově Hradci. Ve sčítacím archu se nachází řada kolonek, my jsme vybrali jenom ty nejzajímavější. Kromě počtu domů jsou zde představeny počty obyvatel a cizinců. Cizincem je míněn nejen člověk, který nebyl státním příslušníkem Rakouského císařství, ale v našem případě především ten, kdo v dotčené obci neměl domovské právo. Významný je i výčet povolání obyvatel v obci, jenž je zde rovněž ve zkratce představen. Seznam se dělí podle tehdejších místních obcí, vždy jsou k nim přičleněny osady.

V soudním okrese Jindřichův Hradec v roce 1857 sčítací komisaři napočítali dohromady mimo jiné 4.435 domů, 8.099 bytů, 36.563 domácích obyvatel a 2.095 cizinců. Na Jindřichohradecku se nacházela čtyři města – Jindřichův Hradec, Kunžak, Stráž a Strmilov. V sousedním novobystřickém okrese stálo tehdy 2.073 domů s 3.361 byty a žilo tady 15.316 lidí s domovským právem a 464 cizích obyvatel. Na Novobystřicku měly statut města Čiměř, Hůrky, Nová Bystřice a Staré Město.

Soudní okres Jindřichův Hradec

Bednárec (Grossbernharz) – 44 d, 340 o, 17 c – 24 r	Suchdol (Sukdoll) – 22 d, 134 o, 4 c – 11 r
Bednářeček (Kleinbernharz) – 45 d, 408 o, 1 c – 1 ú, 22 r	Lodhěřov (Riegerschlag) – 139 d, 1.116 o, 36 c – 2 k, 1 ú, 51 r
Blažejov (Blauenschlag) – 38 d, 238 o, 7 c – 1 k, 1 ú, 11 r	Najdek (Neudeck) – 24 d, 238 o, 5 c – 8 r
Hospřiz (Köpferschlag) – 41 d, 273 o, 32 c – 19 r	Mníšek (Mischek) – 56 d, 459 o – 1 ú, 19 r
Malý Ratmírov (Kleinrammerschlag) – 19 d, 110 o, 22 c – 4 r	Libořezy (Liborzes) – 35 d, 313 o – 9 r
Mutyněves (Muttaschlag) – 26 d, 223 o, 4 c – 8 r	Mosty (Temmerschlag) – 48 d, 378 o – 12 r
Bořetín (Borzetin) – 42 d, 282 o, 2 c – 20 r	Terezín (Theresienstein) – 17 d, 102 o, 2 c – 11 r
Buk (Buchen) – 62 d, 438 o – 29 r	Německá Olešná (Deutschwolleschna, <i>nyní Nová Olešná</i>) – 56 d, 471 o, 14 c – 1 ú, 24 r
Matná (Motten) – 26 d, 181 o – 12 r	Německý Malíkov (Deutschmoliken, <i>nyní Malíkov n. Než.</i>) – 81 d, 563 o – 32 r
Člunek (Hosterschlag) – 92 d, 687 o, 27 c – 1 k, 1 ú, 25 r	Nová Ves (Schönborndorf) – 36 d, 262 o
Děbolín (Diebling) – 68 d, 557 o – 26 r	Německá Radouň (Wenkerschlag, <i>nyní Dol. Radouň</i>) – 121 d, 886 o, 9 c – 1 ú, 42 r
Dolní Pěna (Niederbaumgarten) – 64 d, 434 o, 14 c – 25 r	Okrouhlá Radouň (Scheibenradaun) – 63 d, 515 o, 12 c – 17 r
Horní Žďár (Obermühl) – 29 d, 209 o, 13 c – 14 r	Oldřis (Ulrichschlag) – 61 d, 492 o, 12 c – 19 r
Dolní Skrychov (Untergrieschau) – 18 d, 175 o, 13 c – 8 r	Dvoreček (Höflings) – 23 d, 160 o, 3 c – 6 r
Horní Skrychov (Obergrieschau) – 17 d, 111 o – 10 r	Otín (Ottenschlag) – 87 d, 512 o, 16 c – 32 r
Dolní Žďár (Niedermühl) – 37 d, 309 o – 16 r	Pístina (Pistin) – 51 d, 379 o – 16 r
Horní Lhota (Oberschlagles) – 30 d, 216 o – 12 r	Plavsko (Altplatz) – 74 d, 772 o – 1 ú, 38 r
Horní Pěna (Oberbaumgarten) – 79 d, 550 o, 10 c – 2 k, 30 r	Políkno (Poliken) – 41 d, 349 o, 7 c – 19 r
Hostějoves (Hosterschlagles) – 14 d, 121 o, 2 c – 4 r	Polště (Poschen) – 31 d, 268 o – 16 r
Nekrasín (Nekrasin) – 13 d, 90 o, 7 c – 3 r	Hatín (Hatzken) – 23 d, 243 o, 9 c – 10 r
Rosička (Rositschka) – 8 d, 47 o, 6 c – 4 r	Jemčina (Gestütthof) – 15 d, 148 o, 57 c
Hrutkov (Ruttenschlag) – 36 d, 240 o – 16 r	Stajka (Stutten) – 20 d, 167 o – 8 r
Jarošov (Jareschau, <i>Jarošov n. Než.</i>) – 63 d, 556 o, 23 c – 2 k, 1 ú, 30 r	Příbraz (Przibras) – 65 d, 626 o – 1 ú, 19 r
Kruplov (Krippaschlag) – 7 d, 49 o, 6 c – 3 r	Radouňka (Kleinradeinles) – 42 d, 286 o – 11 r
Lovětín (Lowietin) – 28 d, 285 o, 6 c – 11 r	Ratiboř (Rothwurst) – 54 d, 522 o – 29 r
Matějovec (Mottaschlag) – 8 d, 61 o – 5 r	Rodvínov (Riedweis) – 35 d, 269 o, 14 c – 16 r
Jindřichův Hradec (Neuhaus) – 652 d, 6.643 o, 1.305 c – 26 k, 63 ú	Roseč (Rosetsch) – 49 d, 441 o – 2 k, 26 r
Jindřis (Heinrichschlag) – 56 d, 309 o, 28 c – 1 ú, 19 r	Stráž (Platz, <i>nyní Stráž n. Než.</i>) – 176 d, 1.539 o, 17 c – 2 k, 5 ú, 26 r
Kačlehy (Gatterschlag) – 53 d, 354 o – 21 r	Strmilov (Tremles) – 298 d, 2.552 o, 30 c – 2 k, 1 ú, 72 r
Kamenný Malíkov (Steinmoliken) – 36 d, 274 o, 6 c – 16 r	Střížovice (Drösowitz) – 38 d, 311 o, 143 c – 17 r
Kostelní Radouň (Kirchenradaun) – 56 d, 418 o, 22 c – 2 k, 17 r	Studnice (Brunn) – 60 d, 465 o – 1 ú, 25 r
Kumžak (Königseck, <i>nyní Kunžak</i>) – 266 d, 2.161 o, 70 c – 2 k, 1 ú, 89 r	Velký Ratmírov (Grossrammerschlag) – 75 d, 530 o, 4 c – 29 r
Lásenice (Lassenitz) – 62 d, 563 o, 12 c – 24 r	Vlčice (Wltschitz) – 20 d, 127 o, 15 c – 11 r
Dolní Lhota (Niederschlagles) – 36 d, 304 o – 10 r	Budkov (Budkau) – 16 d, 132 o, 11 c – 6 r
Dvorce (Wurzen) – 13 d, 122 o, 7 c – 6 r	Vydří (Widdern) – 52 d, 424 o – 1 ú, 21 r
Leština (Leschthin) – 24 d, 209 o – 10 r	Zahrádky (Zahradka) – 52 d, 392 o – 1 ú, 22 r

Soudní okres Nová Bystřice

Albeř (Albern) – 87 d, 747 o, 28 c – 2 ú, 34 r	Mnich (Münichschlag, <i>zanikla</i>) – 46 d, 356 o, 4 c – 16 r
Artolec (Artholz) – 38 d, 279 o, 6 c – 16 r	Návary (Auern) – 20 d, 176 o – 13 r
Čiměř (Schamers) – 101 d, 744 o, 15 c – 1 k, 1 ú, 48 r	Veclov (Wetzlers) – 19 d, 143 o – 10 r
Vyšpachy (Weissenbach, <i>nyní Bílá</i>) – 25 d, 193 o – 12 r	Nová Bystřice (Neubistritz) – 368 d, 2.831 o, 188 c – 3 k, 11 ú, 22 r
Dobrá Voda (Gutenbrunn) – 59 d, 418 o – 18 r	Obora (Thiergarten) – 20 d, 128 o, 13 c – 4 r
Hůrky (Adamsfreiheit) – 95 d, 647 o, 23 c – 1 k, 1 ú, 4 r	Ovčárna (Schäferei) – 39 d, 258 o, 23 c
Kebharec (Gebharz, <i>nyní Skalka</i>) – 38 d, 244 o, 20 c – 11 r	Smrčná (Fichtau) – 50 d, 365 o, 4 c – 4 r
Klášteř (Kloster, <i>nyní Klášteř I</i>) – 22 d, 247 o, 6 c – 1 k, 1 ú, 1 r	Peršláček (Deutschbernschlag, <i>nyní Podlesí</i>) – 34 d, 245 o, 3 c – 12 r
Konrac (Konrads, <i>nyní Klášteř II</i>) – 31 d, 280 o – 11 r	Dobrotín (Dobrothen) – 29 d, 238 o, 4 c – 10 r
Pranšláky (Braunschlag, <i>Mýtinky</i>) – 24 d, 178 o, 13 c – 1 r	Peršlák (Böhmischbernschlag, <i>nyní Nový Vojřív</i>) – 64 d, 467 o, 23 c – 22 r
Klenová (Leinbaum) – 37 d, 323 o, 5 c – 11 r	Rajchěřov (Reichers, <i>zanikla</i>) – 46 d, 258 o – 18 r
Kaproun (Kaltenbrunn) – 29 d, 163 o, 13 c – 7 r	Romava (Romau, <i>zanikla</i>) – 51 d, 313 o, 4 c – 14 r
Košťálkov (Gottschallings, <i>zanikla</i>) – 53 d, 339 o, 5 c – 22 r	Sedlo (Heumoth) – 57 d, 367 o, 1 c – 20 r
Krampachy (Grambach, <i>nyní Potočná</i>) – 40 d, 233 o, 9 c – 15 r	Senotín (Zinoltin) – 61 d, 466 o, 6 c – 15 r
Kunějov (Kunas) – 75 d, 610 o – 1 ú, 18 r	Staré Hutě (Althütten, <i>zanikla</i>) – 36 d, 270 o, 1 c – 4 r
Kuní (Kain, <i>zanikla</i>) – 18 d, 116 o, 4 c – 11 r	Staré Město (Altstadt, <i>nyní Staré Město pod Landštejnem</i>) – 169 d, 1.257 o, 17 c – 2 k, 2 ú, 41 r
Dětršíš (Dietreichs, <i>zanikla</i>) – 18 d, 113 o – 6 r	Vitíněves (Wittingau, <i>zanikla</i>) – 27 d, 213 o, 13 c – 14 r
Košlák (Kockschlag, <i>zanikla</i>) – 7 d, 37 o – 6 r	Landštejn (Landstein) – 13 d, 97 o
Pernárec (Bernharz, <i>zanikla</i>) – 14 d, 90 o – 8 r	Pomezí (Markel) – 21 d, 157 o, 5 c – 7 r
Lhota (Neustift) – 27 d, 196 o, 7 c – 11 r	
Hradiště (Burgstall) – 19 d, 128 o – 8 r	

Vysvětlivky: d – domů o – obyvatel c – cizinců k – duchovních ú – úředníků r – rolníků